

UNITÁRIUS ÉLET

IV. ÉVFOLYAM 12. SZÁM

1950 DECEMBER 15.

„Miképpen, hogy az Istennek igéje tökéletes és igaz és örökké megmarad, azonképpen az emberek dolga bizonytalan és mindenkor sántikál, avagy ingadoz.”
(Dávid Ferenc: Rövid magyarázat.)

„E földön Békesség...”

„És lakozik a farkas a báránnyal és a párduc a kecskefiúval fekszik, a borjú és az oroszlanokölők és a kövér barom együtt lesznek és egy kisgyermek őrzi azokat.” (Ézsaiás XI. 6.)

Keresztény hitünk tanítása szerint karácsony napján, mint Isai törzséből sarjadt virágszál, ez a kisgyermek született a világra. Születése pillanatában a mennyei seregek sokaságának éneke zengett: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békesség és az emberekhez jóakarát!”

Azóta 1950 esztendő telt el s vajjon a prófétai látomásból mi vált valóra? A békességből vajmi kevés: egy harmadik világháború félelme tartja remegésben az emberiséget. „Békesség, békesség és nincs békesség” — keserűen panaszoljuk Jeremiás prófétával mi is. (Jer. XVI. 33.) Nincs békesség, mert voltak és vannak olyanok, akikről Pál apostol ezt mondotta: „Lábaik gyorsak a vérontásra. Útjaikon romlás és nyomorúság van. És a békességnek útját nem ismerik.” (Róm. III. 15—17.) Elvakítja őket a kapzsiság és a hatalomvágy.

Az Úr Jézus ezt mondta: „Boldogok a békességre igyekezők, mert ők Isten fiainak mondatnak.” (Máté V. 9.) Azt talán mindnyájan tudjuk, hogy békesség nélkül e földön nincs boldogság. Azt azonban sokan elfelejtik, hogy a békességről nem elég csak beszélni, de amint az Úr Jézus is figyelmeztetett, minden jóigyekezetünkkel törekedni is kell rá: imádkozni, küzdeni és verejtékezni kell érte. Erre intett Pál apostol is: „Azért törekedjünk azokra, amik a békességre és egymás épülésére valók.” (Róm. XVI. 19.) A rómaiakhoz küldött intelve minden idők emberének szól: „Ha lehetséges, amennyiben rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljetek.” (Róm. XII. 18.)

Az Úr Jézus, amikor egyik túlbuzgó hive Mesterre védelmében szabályát kirántván, a főpap szolgájának fülét levágá, azt mondta: „Tedd helyére szabályadat, mert akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.” (Máté XXVI. 52.)

Ez azt jelenti, hogy az Úr Jézus az emberek között felmerülő ellentétek megoldására a fegyver használatát nem tartotta alkalmas és megengedhető eszköznek. Ő valóban a Békesség Fejedelme volt. Tanítványainak is ezt parancsolta: „Valamelyik házba bementek, először ezt mondjátok: „Békesség e háznak.” (Lukács X. 5.) Élete vége felé pedig idvezítő tanításaira utalva, mondta tanítványainak: „Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem.” (János XVI. 33.)

Hitte, hogy az ő evangéliumában minden elképzelhető ellentét, ami emberek között támad, békés megoldást talál. Ebben a tudatban hívogatta magához az élet megrövidítettjeit: „Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa.” (Máté V. 10.)

Karácsony a békességre igyekező keresztények hálaünnepe.

Dr. Csiki Gábor.

A JÓ PÁSZTOR

(Egyházi beszéd a november 12-i közgyűlésen tartott lelkész-szenteléskor.)

Alapige: Ján. X. 27—30.

(Folytatás.)

Lelkész vagy pap, vagy lelkipásztor. Mindegy, hogy a történelmi, a filozófiai, vagy teológiai szak kifejezések közül melyikkel neveztetjük magunkat. Jézust azonban Hitvallásunk tanítása szerint mint tökéletes embert nem állíthatjuk hűveink elé eszményképül, ha mint jó pásztor magunk nem tudjuk követni.

Mert az eszményi lelkipásztor ő, akinek hangját ismerik az övéi, ő is ismeri őket és követik őt. Aki örökéletet ad az övéinek. És aki meg tudja tartani az övéit, mert az Atyától kapta a pásztorlevelét és aki teljesen egy az Atyával, mert nincsen más gondja, mint hogy az Atya akaratát cselekedje mindenben.

Ha kizárólag a mi szent könyvünk, a Biblia világán belül maradunk is, megállapíthatjuk, hogy már az Ótestamentum is három különböző típusát ismeri a papiembernek.

Az egyiknek Mózes a megtestesítője, ki inkább vezérnek nevezhető. Robusztus alak. Különleges megbízatása van. Emberfeletti küldetés, emberfeletti erővel. A bokr tűzénél leég lelkéről a féltékenység. Előrevalóan gyarlóságai s az égi melegtől mintha érbeizzott volna, nyomdokaiban új világ sorsa dübörög. Tekintete előtt hatalmas Fáraók félszeg páriákká törpülnek. És kezének intésére a sziklából víz fakad s a tenger kettéhasad. Könnyörgésére manna hull az égből. Délceg alakjának láttán megálli bámulni a rohanó Jordán. Különös kiváltsága, hogy közvetlenül beszélhet Istennel és parancsokat költöztet rá.

A másik típust a Leviták képviselik. Kik a szertartásokat végzik az istentiszteleteken és áldozatokat mutatnak be a Haragvó Isten kiengesztelésére. Habár szívvel-lélekkel végzik hivatásukat, lassan ceremóniális megszokott szertartássá lesz minden ténykedésük és maguk is rideg szertartássá válnak.

A harmadik rendben a próféták vannak. Isten-ostor és gyógyító balzsam ők. Perbeszállnak istentől elpártolt népükkel. Minden próféta élő tilalomfa ott, ahol az élet útja elkanyarodik a bűn felé és ellenállhatatlan vonzóerő az Isten felé vezető irányban. Különös kiváltsága, hogy ha nem is látja tisztán, de ösztönös sejtelemmel megérzi a jövőt. Ott van mindig, ha a népe sorsában nőni kezd a veszély. Lármája a történelmi fordulatoknak. És a fejlődés rendjén jogelődje az újtestamentumi istenembernek.

Ez a három típus sűrűsödött össze Jézus tanítványaiban és az első keresztényidők apostolaiban. Hogy aztán a múlt századok során ismét megosztódjék s istenszolgái, a különböző keresztény egyházak keretein belül, egyházuk tanítása és kívánalma szerint az egyik, vagy a másik vonásaival rajzolják meg hivatásukat.

Igy vannak a keresztény papirendben, akik maguknak emberfeletti erők jogait kívánják. Ezek Krisztus nevében, Krisztus helyett bűnöket bocsátanak meg. Oldanak és kötnek. Áldást osztogatnak és átkot szórnak s csodatévő szertartásokat gyakorolnak.

Vannak tudós-típusú lelkészek, akik elméleteket állítanak fel. Vizsgálják a lélek mélységeit és a kü-

lönböző elméletek útvesztői között biztosan járnak. A szellem világában a haladás élmunkásai ők. De a gyakorlati élet sokszor elhúz mellettük és ők ott maradnak a kategóriák világában megértetlenül.

És vannak lelkészek vagy papok, akiknek eszményképe Jézus: a jó pásztor. Akik vallják, hogy nekik is szól a Mester, amikor ezt mondotta: „En példát adtam néktek.”

(Folytatjuk.)

Pethő István.

Unitáriusok a 125 éves Magyar Tudományos Akadémián

Ünnepi hét keretében a napokban ülte meg a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 125. évfordulóját. Ez az évforduló kiemelkedett a szokásos ünnepi megemlékezések keretei közül s nemzetközi viszonylatban is hangsúlyt nyert azáltal, hogy azon a világ különböző részeiből összesereglett haladózselemű tudósok is nagy számban vettek részt.

Nem lesz érdekelten, ha ebből az alkalomból fellelevenítjük azoknak a kiváló unitárius atyánkfiaiak emléket, akiket tudományos érdemeik elismeréséül egy és negyedszázados fennállása alatt a tudótestület tagjai közé iktatott.

Brassai Sámuelnek — kinék születése 150. évfordulóját a nyár folyamán ünnepelte egyházunk közönsége az Akadémia levelező tagjai közé történt beválasztásáról az „Erdélyi Híradó” 1837. okt. 24-i számában dr. Schédel Ferenc „titoknok” (a későbbi Toldy Ferenc a nagynevű irodalomtörténész. Szerk.) maga számolt be részletes tudósításban. Brassait egyébként az Akadémia 1884-ben tiszteleti taggá is választotta. — Bölöni Farkas Sándor (Szül. Bölön 1795.) az erdélyi kancellárián viselt hivatal 1830-ig. 1831-ben Amerikában tett utazást, amelyről rendkívül érdekes naplót írt. Ezért a művéért emelte az Akadémia tagjai sorába. — A magyar szövetkezeti mozgalom úttörője. — Kriza János püspök (Szül. Nagyajtán 1811.) Legkiemelkedőbb műve a „Vadrózsák” székely népköltési emlékek gyűjteménye. 1841-ben lett akadémiai tag. — Berde Aron v. kolozsvári egyetemi tanár (Szül. Laborfalván 1819.) természettudós. Nevezetesebb művei: Légtüneménytan. Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jólétre jusson. — Jakab Elek történetíró, országos levéltárnok. Nevezetesebb művei: Kolozsvár története, Dávid Ferenc emléke. Előbb levelező taggá, 1889-ben rendes taggá választották. — Kőváry László történet és statisztikai író (Szül. Tordán 1820). Említésre méltó művei: Erdély története, Erdélyország statisztikája. Erdély természeti ritkaságai. 1863-ban lett akadémikus. Orbán Balázs néprajzi és földrajzi író (Szül. Lengyelfalván 1830). Főbb művei: A Székelyföld leírása; A székelyek származásáról és intézményeiről. 1887-ben lett az Akadémia tagja. — Fekete Lajos erdészeti szakíró, főiskolai tanár, később miniszteri tanácsos (Szül. Tordán 1837.) Nevezetesebb munkái: A mezőség kopárainak fásítása, Erdőértékszámítás. 1910-ben választották az Akadémia tagjai közé. — Kozma Ferenc (Szül. Csekefalván 1844.) Kolozs megye v. tanfelügyelője. Főmunkája: A Székelyföld közigazgatási és közművelődési állapota. „Mythológiai elemek a székely népköltészet és nép életében” címmel tartotta akadémiai székfoglalóját 1882-ben. — Dr. Jakabházy Zsigmond v. egyetemi orvostanár (Szül. Kiskedén 1867) műveiben főleg a gyógyszerhatástan kérdéseivel foglalkozott. — Pálffy Mór geológus (Szül. Bágyon 1871.) A Magyarhoni Földtani Társulat volt elnöke, a Földtani Közlöny v. szerkesztője. Főképen az erdélyi ércheység, a gyalui havasok és a Bihar hegység földtani felvételeivel foglalkozott. — Bartók Béla (Szül. Nagyszentmiklós 1881.) a világhírű zeneszerző és zongoraművész, aki tudvalevőleg a magyar nép és a környező népek dallamcsinálásával szerzett magának alig felbecsülhető érdemeket. — Dr. Varga Béla v. püspök és egyetemi tanár filozófiai és neveléstani kérdésekkel foglalkozott. „Hit és Vallás” című munkája egyházi irodalmunknak egyik legértékesebb alkotása. — Ez időszereint öt unitárius tagja van Akadémiánknak. Dr. Fekete Zoltán soproni műegyetemi tanár, (Szül.

Selmecbányán 1877.) Kelemen Lajos ny. muzeumi és levéltári főigazgató (Kolozsvár), aki egyháztörténeti és családtörténeti kutatásaival tett egyházának és nemzetének megbecsülhetetlen szolgálatot. Dr. Supka Géza (Szül. Budapest 1883) régész és művészettörténész. „Motivumvándorlás a korábbi középkorban”, „Lehel kürtje” ismertebb művei. Dr. Gelei József a szegedi egyetem biológiai professzora (Szül. Árkos 1885), egyik legjelentősebb munkája: „Feinstrukturen einzelliger Organismen.” Dr. Gyulay Zoltán műegyetemi tanár. (Szül. Pipe 1887). Művei közül „A fizikai kutatás határai” című munkáját említjük itt meg. — Gyulay affia egyébként az Akadémia jubiláris hetének keretében „Kristálynövekedés és határréteg” címen tartott értékes előadást.

E díszes névsoron végigtekintve örömmel állapíthatjuk meg, hogy kiváló atyánkfiai az alkotó szellem legkülönbözőbb területén minden időben megbecsülést és dicsőséget szereztek nemcsak nevüknek, de egyházuknak is.

Vörösmarty Mihály

150 évvel ezelőtt föllobbant génusza előtt hódolt kegyelettel hálás népe az elmúlt napokban. Férfiasan szemérmes lírájának lelkünket megejtő varázsa, mint ifjuságunk soha vissza nem térő álmái még most is itt árad, hullámszik körülöttünk e szent évforduló áldott küszöbén.

Zalán futása, Cserhalom egy hősi küzdelemre ítelt nép roppant erőfeszítéseit idézik dübörgő strófáik páncélzengésű pátoszában.

Az ébredés szabadságharcában elbukott, s a császári zsarnokság nyomasztó bilincsei között sanyalódó nemzet halottá dermedt lelke sikoltott fel „A vén cigány” „nyűtt vonójának” jajongó muzsikájában, — hogy aztán új remények lángjaitól ismét izzó tüzek lázában égjen.

Unitárius vallásközönségünk megkülönböztetett kegyelettel adózik Vörösmarty Mihály emlékezetének, arra a szellemi befolyásra való figyelemmel is, amelyet Vörösmarty költői kibontakozására néhai nagynevű püspökünk: Aranyosrákosi Székely Sándor írói működése gyakorolt. Irodalomtörténészeink megállapítása szerint ugyanis Székely Sándor „A székelyek Erdélyben” című 3 énekes kis éposza, amely versmértéke s a benne szereplő mitológiai alakok (Hadúr, mint a magyarok főistene s Nemere, mint a gonosz megtestesítője) folytán az első teljes magyar éposz, — Vörösmarty „Zalán futása” című époszában nemcsak elődje, hanem ihletője is.

Most, amikor születésének 150. évfordulója alkalmából a kegyelet hófehéren izzó áldozati lángját meggyújtjuk az ú. n. reformkorszak legnagyobb költőjének emlékezte előtt, — mint ormokról felzengő ércbürtök szava árad felénk soha el nem enyésző szellemének lélekbemarkoló testamentuma:

„Légy híve rendületlenül
Hazádnak óh, magyar,
Ez éltetőd s ha elbukál,
Hantjával ez takar.”

Szórványaink: Gyula

Az 1919 előtti évekről csak annyit sikerült megállapítani, hogy Gyulán mintegy 4—5 lélekszám szerepelt. 1919 őszétől kezdve mind sűrűbben érkeznek unitáriusok Erdélyből.

Az első istentiszteletet 1921-ben Barabás István hódmezővásárhelyi lelkész tartotta a Kossuth L.-u. 24. sz. alatt levő áll. elemi isk. termében. A növekedő lélekszám szerint eleinte 1—2, majd 3—4 alkalommal is volt évenkénti unit. istentisztelet, melyeket a ref. templomban felváltva tartott Józán Miklós, Dr. Csiki Gábor, később Biró Lajos és Ferencz József budapesti lelkészek. A beszolgáló lelkészeknek meleg otthont 1923-tól Szász Domokos és családja nyújtott. Ez évben a hitoktatással József Dezsőt bízta meg Józán Miklós püsp. vikárius. Híveink száma át-

landó emelkedést mutat, úgy, hogy 1933-ban, amikor Biró Lajos, akkor már hódmezővásárhelyi lelkész, beszolgált, már a lélekszám 23. Ez évben osztott be szórványunk Hódmezővásárhelyhez s ugyancsak ebben az évben tartottuk meg első szeretetvendégségünket is az Újvárosi Kőr termében, mely alkalommal önkéntes felajánlással oldottuk meg az egyházi adózást.

1934-ben Biró Lajos hivatalosan is megalakította szórványunkat. Első szórványgondnok József Dezső volt, ki ezt a munkakört ma is szívvel-lélekkel tölti be. A hívek rádiós istentiszteleteken vettek részt. Ez évben Pusztai Rezső evang. vallású jóakarónk úrvacsorai kelyhet ajándékozott szórványunknak. Egyben elhatározta a vezetőség, hogy minden vasárnap délután egyházi énekeink tanulására összegyűlnek.

1935-ben Szász Lenke és Dr. Biró Gábor híveink kenyérszító ezüst tálcával ajándékozták meg szórványunkat.

1936-ban a lélekszám már 33. Az egyházi énektanulást havi két alkalomra redukáltuk, áhitat tartásával kiegészítve.

1937-ben az úrasztali felszerelésünk egy boroscancsóval és úrasztali terítővel egészült ki. Előbbi József Dezső, utóbbiakat Szász Domokos és neje ajándékozták. A következő évben Szász Domokosafia házasságuk 25 éves évfordulója emlékére a kelyhet újra ezüstöztette. Ez évben tartottuk második szeretetvendégségünket a Novák-utcai ref. iskola termében, hol Biró Lajos igen gyakran tartott istentiszteletet. Ez évtől kezdve több imakönyvet, énekeskönyvet és egyházirodalmi füzetkönyvet szereztünk be az Unitárius Iratmisszió útján.

1936-ban (lélekszám 36) harmadik szeretetvendégségünket rendeztük meg a ref. kulturházban, amikor vetített képes előadást tartott a gondnok Székelyföldről. Ebben az évben csatolták szórványunkat Füzesgyarmathoz és szolgált először szórványunkban Darkó Béla lelkész.

1939. évben új istentiszteleti helyül az áll. el. iskola Károlyi-utcai egyik termét választottuk. Ez év okt. 31-én, a reformáció emlékűnnepén Darkó Béla lelkészünk is bekapcsolódott a közös ünnepélybe egy alkalmi beszéddel, mely a ref. kulturházban folyt le.

1940-ben a lélekszám 40. Ez év karácsonyán tartottuk meg első műsoros karácsonyünnepélyünket, amikor szeretetsomagokat osztottunk ki a szórványgyermekének. Ezt 1942-ben is megismételtük. 1943-ban (létszám 42) 3 tanuló konfirmált. A hitoktatásban részesülők száma 11. 1944 évben vesz búcsút szórványunktól Darkó Béla lelkész s követi őt utódja, Bajor János.

1946-ban (lélekszám legnagyobb: 47) vesz búcsút szórványunktól Szász Domokos és családja, kinek maradandó érdemeit jegyzőkönyveink is megörökítették. Ez évben egy második hitoktatói megbízásra is sor került. Az alsó tagozat tanítására Szótsné Deák Piroska tanítónőt bízta meg a püspöki helynök. Ez évben ruhasegélyt is oszthattunk szét és csendesnapokat is tarthattunk.

1947-től szórványunkat Gyarmathy Gergelyafia képviseli a központban. Új istentiszteleti helyünkön, az I. számú áll. általános isk. (volt áll. elemi isk.) Kossuth-utca felőli termében igen sokszor hallgatunk közösen rádiós istentiszteletet.

1948-ban Gyula m. város — igen szép helyen — egy 395 n-öl területű templomhelyet ajándékozott egyházunknak azzal a kikötéssel, hogyha 1954 dec. 31-ig nem kezdünk hozzá az építkezéshez, a telek visszaszáll az ajándékozóra.

A folyton apadó lélekszám (elköltözés, áthelyezés, halálozás) dacára is 1949-ben még 3 tanuló konfirmált.

1950-ben a lélekszám 37. Az Unitárius Elet c. egyetlen egyházi lapunk szórványunkba most is 24 példányban jár. Szórványunk lélekszáma áttéréssel egy lelket sem veszített, ellenben hozzántérés 4 esetben volt. Új istentiszteleti helyünk most a Kálvin-u. 4. sz. alatti ref. gyülekezeti ház egyik kistermében van. (15.)

Tallózás

I.

Grieg — unitárius

Grieg Edward Hagerup (1843—1907) nagynevű norvég zeneköltő, több halhatatlan hegedű-, zongora és gordonkaszonáta ihletett lelkű szerzője volt. Az ő géniusza hívta életre többek között a közismert Peer Gynt zenekari suite-t is. Róla olvassuk az „Inquirer” c. folyóirat legutóbbi számában az alábbi figyelemre-méltó s bennünket, unitáriusokat jogos büszkeséggel eltöltő sorokat.

„Szerkesztő Úr!

Vajjon tudják lapunk olvasói kívül, hogy (nekem e pillanatban fogalmam sincs róla) a világ egyik legnagyobb zeneköltője névszerint is unitáriusnak vallotta magát. Most olvastam Madye Robertson fordításában David—Mondad—Johanssonnak Grieg életéről és munkásságáról való nagyszerű kritikai tanulmányát. (Tudor könyvkiadó vállalat, Newyork.) Alkotó szellemén kívül minden más tulajdonsága felett három tény jellemzi személyét: politikai radikálizmus, a természet őszinte szeretete, (különösen szülőhazája hegyvidékének szeretete), továbbá egyszerű és bátor, vallásos hite.

Ime, ez utóbbi két kifejezése az ő saját szavaival (a második halála előtt egy évvel történt).

„Mint unitárius Björnsonhoz állok közel, bár az ő fogalma Istenről nem eléggé világos előttem. Természeti erő, jól van, jól. De annak kérlelhetetlen megnyilvánulása mögött... meglátni tudni a nagy szeretetet — ez a nagy művészet.

Mikor 1888-ban Angliában jártam, mélyen meghatott az unitárius hitvallás (hit az egy Istenben, az egyben három Isten és vele egy lényegű fiú hitének elejtése) és azóta is az elmúlt 19 esztendő alatt e hitben szilárdan megálltam.”

Verdi unitárius volt, anélkül, hogy tudta volna, Grieg azonban tudta és meg is nevezte hitét. Basil Viney.”

II.

„Az Út” című református hetilapban olvastuk az alábbiakat:

„A pécsi református egyházközség története két részben tárgyalható. Az egyik kezdődik, de be is fejeződik a reformáció és az azt követő protestáns hitviták korában. Volt itt református egyház a XVI. században is, melyet a hitvitázás tett tönkre. Az unitáriusok ugyanis a nagyharsányi hitvita által nyerték meg a közhangulatot. Itt egy olyan szomorú eset történt, mely egyedülálló a református egyház történetében. Veresmarti Illés református püspök Alvinczi György nagyharsányi unitárius prédikátort felakasztatta a hitvitát vezető török béggel. A nép rokonszenvét a történetek az unitarizmus irányába fordították. A pécsi reformátusok így lettek unitáriussá és használták még 114 esztendeig a Pécsért még ma is fennálló „Mindenszentek templomát”. A török államhatalom felelőssége vonja Veresmarti Illés püspököt Alvinczi kivégzéseért s csak az unitáriusok közbenjárása mentette meg őt és két társát a halálos ítélet végrehajtása elől.

III.

A moszkvai „Patriarchatusi folyóirat” foglalkozik az állam és egyház viszonyával Romániában. A román állam alkotmányának egyik jellegzetes vonása, — írja a lap, — hogy az állam és egyház szétválasztását törvény nem szabályozza, az iskola és egyház szétválasztásáról azonban külön rendelet intézkedik. Az állam az egyházat olybá tekint, mint a hívek szerveztét, amelynek más szervezetekhez hasonló jogi személyiségét az állam elismeri. Ilyen körülmények között — állapítja meg a lap — a vallásüldözés lehetősége ki van zárva.

Ismerteti a folyóirat Gróza Péternek, a román minisztertanács elnökének cikkét is, amelyben az államnak az egyházzal szemben támasztott követelményeivel foglalkozik. „Alapvető követelmény az állam és egyház viszonyában — írja Gróza — a hit és lelkiismereti szabadság elvének az állampolgári jogokkal és kötelességekkel való koordinációja. Az állam ugyanis, amely

minden demokratikus erőt koordinálni akar, mint realis életjelenséggel számol az egyházzal is.

Justinian, a román orthodox egyház patriarchája ugyancsak a fenti lapban az alábbiakat állapítja meg:

„Mi, Krisztus szolgálói és az ő egyháza a materiális életfelfogástól távoli állunk, ez azonban nem akadályoz meg bennünket abban, hogy mindazt, amit a szociális igazság megkövetel, el ne ismerjük. A lelkes apostoli hivatását ma annál hívebben teljesíti, mentül inkább szolgálja népe érdekeit és támogatja a népet az igazságosabb életrend kialakulásáért folytatott küzdelmében.”

H I R E K

Kedves olvasóinknak Istentől áldott karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánunk.

Egyházközségeink méltó ünnepség keretében áldoztak november 19-én vallásalapító nagy püspökünk: Dávid Ferenc emlékének, mártírhalála 371. évfordulója alkalmából. **Budapesti egyházközségünkben** rádiós istentisztelet során Bencze Márton lelkész mély gondolatokkal átszőtt, tartalmas beszédben emlékezett meg Dávid Ferenc reformatori érdemeiről. Az ezt követő szokásos istentiszteleten **Ferencz József** prédikált, aki Dávid Ferenc és a gyülekezet viszonyáról tartott érdekes elmélkedést. Az istentiszteletet követő sajtónap keretében **Gyallay Domokos**, a kiváló író Dávid Ferenc és Bogáti Fazekas Miklós költői munkásságát méltatta. Az érdeklődést mindvégig lekötő értékes előadást **Sz. Tompa Márta** Dávid, Bogáti és Balassa költeményeiből vett szemelvényekkel illusztrálta a töle megszokott művészi készséggel.

A Duna—Tiszaközi Szórványegyházközség Rákospalotán a ref. templom gyülekezeti termében tartott emlékünnepeken **Pethő István** egyházköri főjegyző mondott magasszárnyalású imát, Dávid Ferenc énekét **Székely Béla** énekelte művészi átéléssel. **Dr. Csiki Gábor** püspöki helynök mélyenszántó beszédben idézte föl vallásalapítónk emlékezetét, majd **Beke Tiborné**, **Pethő István**, **Bencze Márton**, **Husztli János**, ifj. **Pethő István**, **Pethő László** és **Jakab Dezső** adták elő **Gyallay Domokos** „Dávid Ferenc búcsúja” című nagyhatású hangjátékát.

Husztli János szép szavalata, gyülekezeti ének-számok és **Pethő István** zárószavai egészítették ki a szépen sikerült ünnepélyt. A szórványegyházközség újpesti hívei ugyancsak méltó módon rótták le kegyeletüket nagy püspökünk emléke előtt. Az emlékünnepek alkalmából a gyülekezeteknél befolyt perselypénzt a gyülekezetek az idén a püspöki helynök felhívására az „Unitárius Élet” céljaira fordították. Eddig az alábbi összegek folytak be: **Budapesti Unitárius Misszióház** 158 ft., **Duna—Tiszaközi Szórványegyházközség** 150 ft., **Budapesti Egyházközség** 40.37 fill., **Füzesgyarmat** 34 ft., **Budapesti Egyházközség** külön adománya 300 ft., **Kocsordi egyházközség** 14 ft. A többi egyházközségtől a gyűjtés eredményéről értesítés nem érkezett. A szerkesztőség ezúton mond köszönetet a gyülekezetek áldozatos szívű, névtelen adakozóinak, valamint **Budapesti Egyházközségünknek** nemes adományaikért.

Teológiai Intézetünk előadássorozatában november 17-én **Györfy István** tartott érdekes előadást „A keresztény Istenhit kialakulásáról.” December 1-én **Dr. Csiki Gábor** püspöki helynök „Hiszek egy Istenben” című mélyenszántó előadását nagyszámú közönség hallgatta végig. December 15-én **R. Filep Imre** a „Krisztológia kérdése” címen tart előadást. 1951 január 5-én **Dr. Csiki Gábor**: „Hiszek Jézusban”, jan. 19-én **Györfy István**: „A lélek az ember vallásában” című előadásai kerülnek sorra. Az előadásokat délután 6 órakor tartjuk a Misszió Ház fűtött gyülekezeti termében.

A Budapesti Egyházközség dec. 2-án tartotta szokásos gyülekezeti összejövetelét. **Dr. Csiki Gábor** püspöki helynök felemelő áhitata után **S. Nagy László** tartott színes előadást Székelykeresztúrról.

Borbély Pál szerzeményeiből adott elő zongorán nagy sikerrel, **Tordai Pálma** szép szavalata után az összejövetel **Szolga Ferenc** zárószavaival ért véget.

A budapesti egyházközség január 6-án d. u. 6 órakor tartandó összejövetelét nagy népdalgyűjtő püspökünk: **Kriza János** emlékének szenteli.

A Pestszentlőrinci Egyházközség december 3-iki összejövetelén **Husztli János** lelkész tartott lélek-emelő áhitatot, **Árkosi Ilona** szép énekszámokkal szerezte meg a hangjátékát. A hangjáték előtt az illusztris szerző mondott bevezetőt. A szép műsort **Husztli János** nagyhatású szavalata, **Czirmay Erzsébet** szép énekszáma és szavalata egészítették ki. **Pethő István** zárószavai után a nagyszámú megjelent hívek szeretetvendégségen vettek részt.

Bencze Márton dunatiszaki szórványlelkész fia és felesége házasságát az Úr fiúgyermekkel áldotta meg. A boldog kis család nagy örömeiben igaz szívvel osztozunk s az örvendező szülőkre és az újszülöttre Isten gazdag áldását kérjük.

Halálozás. **Tóth Mihály** ny. rendőrtiszt helyettes fia Vácott elhunyt. Egyházunk hűséges fia volt. Áldott legyen emléke. — **Biás István** fia Marosvásárhelyen elhunyt. A családtörténeti kutatás tudományának egyik leghívatottabb művelője volt. Munkás egyéniségének emlékét kegyelettel őrizzük.

Karácsonyi és újévi istentiszteleti rend a Koháry-utcai templomban

Dec. 25-én d. e. 10 ó. Prédikál: **Dr. Csiki Gábor**, ágendál: **Szolga Ferenc**, úrv. **26-án d. e. 10 ó.** Prédikál: **Szolga F.**, ágendál: **Györfi I.**, úrv. **31-én d. e. 10 ó.** Prédikál: **Györfi I.**, délután 6 ó. Prédikál: **Szolga F.** — **Január 1-én d. e. 10 ó.** **Szolga F.**: **Győrött, december 17-én d. e. fél 12 ó.** úrv. **Szolga F.**: **Budaörsön, december 25-én d. u. 4 ó.** **Stefánia-u. 13.** **Györfi I.** úrv. **Pesthidegkúton, december 26-án d. u. 4 ó.** ref. templom **Szolga F.** úrv. **Gyülekezeti gyermekdélután** (karácsonyfaünnepély), **december 23-án d. u. 3 ó.** **Koháry-u. tanácsterem.**

Unitárius Misszióházban dec. 24-én d. e. 10 ó. **Dr. Csiki G.**, **25-én d. e. 10 ó.** **Ferencz J.**, **Bencze M.**, **26-án d. e. 10 ó.** **Dr. Csiki G.**, **31-én d. e. 10 ó.** **Bencze M.**, d. u. 6 ó. **Dr. Csiki G.** **Január 1-én d. e. 10 ó.** **Bencze M.** **Karácsony első és másodnapján** úrvacsoraszószás. Szeretettel kérünk kenyeret és bort. A templom fűtve.

Duna—Tiszaközi Szórványegyházközség: **Újpest:** dec. 24. d. e. 11. **Szt. István-téri ref. temp.** **Bencze M.** **Rákosszabab:** 24. d. u. 4. ev. temp. **Husztli J.** **Rákosszentmihály:** 25. d. e. 9. ó. ev. temp. **Husztli J.** **Rákospalotán:** 25. d. e. 11 ó. **MÁV-telepi ref. temp.** **Husztli J.** **Mátyásföldön:** 25. d. u. 3 ó. ref. temp. **Husztli J.** **Felsőgödön:** 25. d. u. 3 ó. ref. temp. **Bencze M.** **Rákoshelyen:** 26. d. e. fél 12 ó. ref. imaház **Bencze M.** **Szolnokon:** dec. 17. d. e. 11 ó. ref. temp. **Husztli J.** **Mindenütt úrvacsoraszószással.**

Pestszentlőrinc: dec. 25. és 26. d. e. 11 ó. **Pethő I.**, **Husztli J.**

Pestszenterzsébeten: dec. 25. és 26. d. e. 9 ó. **Pethő I.** és **Husztli J.**

Vecsés: evang. temp. dec. 25. d. u. 3 ó. **Pethő I.** **Csepel:** 26. d. e. 11 ó. ref. gyülekezeti terem **Pethő I.** **Soroksár:** 26. d. u. 6 ó. ref. temp. **Pethő I.** **Mindenütt úrvacsoraszószás.** **Pestszentlőrinc:** dec. 31. d. u. 6 ó. szilveszteri istentisztelet. **Karácsonyfaünnepélyek** mindenütt istentisztelet után. **Újév első napján** a szokott időben **Pestszentlőrincen**, **Pesterzsébeten** és **Vecsésen** istentisztelet, **Pestszentlőrincen** január 6. d. u. 6 ó. gyülekezeti evangélizáció.

UNITÁRIUS ÉLET
Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felölös szerkesztő és kiadó: **Dr. Csiki Gábor.**

Évi előfizetési díja: 12 forint.

Budapest, IX., **Högyes Endre-utca 3.**

Táv.: 184—602.

Nyomta: **Uttörő-nyomda.** Bpest. F. v.: **Becker Géza.**